

[Svend Haugaard.]

Min glæde gælder også den fulde danske tilslutning til en atomsprengningsaftale. Der bliver nok lidt at gøre med at påvirke andre, lidt mere skeptiske nationer; jeg håber, vi påtager os den opgave, så godt vi kan. Og endelig gælder min glæde det, statsministeren sagde med hensyn til, at vi skulle støtte alle bestræbelser for at nedbryde den mur af gensidig mistillid, som har præget øst-vestforholdet, og i stedet søge kontakt, forståelse og afspænding. Og her er det jo ofte sådan, at små skridt, når det gælder kontakt, forståelse og afspænding, kan udvirke, at større skridt bliver mulige, og det er vel ofte netop med de små skridt, at vi i praksis fra dansk side kan gøre noget.

Det var et lille, men nyttigt skridt, at vi afskaffede visum over for Bulgarien. Hvordan går det videre med den øvrige del af Østeuropa: Rumænien, Polen, Ungarn, Czekoslovakiet og, når vi er i gang, Sovjetunionen? Jeg mener, at man i hvert fald i en del af disse lande er ret positivt indstillet over for en gensidig afskaffelse af visumtvangen. Jeg har indtryk af, at man i den danske regering er ret positiv heroverfor; jeg har tidligere været inde på spørgsmålet og vil gerne spørge, om det er det nordiske pasområde, der giver hindringer, om man arbejder med sagen, om man er kommet videre med sagen, om der er udsigt til en løsning på en del af disse problemer i den nærmeste fremtid. Jeg tror, at frie rejseforbindelser er meget afgørende for forståelse og afspænding.

Jeg må måske i denne forbindelse lige nævne, at det var med sorg, jeg så forslaget om, at pasprisen skulle forhøjes til de 50 kr.; det er for mig at se en skat på international kontakt, på internationalt samkvem, som jeg mener er forkert; man skulle hellere gøre noget ved pasfriheden i et væsentlig større område end det nordiske.

Også det østtyske område kommer ind i billedet. Der er en 17-18 millioner mennesker dér; en del prøver på at lade, som om de ikke eksisterer. Jeg har indtryk af, at fra fransk og svensk side giver man uden videre visum på grundlag af den østtyske legitimation, og uden at det skal vejen omkring Vestberlin, og jeg vil også dér gerne have lov at spørge, hvordan det går fra dansk side. Jeg synes, situationen i øjeblikket er

uholdbar. Er man inde på overvejelser og undersøgelser med hensyn til en ændring af den hidtidige danske praksis?

Der har også her i dag været talt om en europæisk sikkerhedskonference. Jeg tror, man må sige, at den nuværende status for Østtyskland vil hindre en praktisk deltagelse, og det vil da være en naturlig øst-europæisk reaktion, at så skal Vesttyskland heller ikke deltage, og så er hele spørgsmålet låst uhjælpeligt fast. Jeg tror, Danmark kunne være med til at løse gradvis op ved en del af disse små skridt, f. eks. ændring af vores praksis med hensyn til udstedelse af visum til østtyskere, med hensyn til arbejde for, at østtyske parlamentarikere kan deltage i interparlamentariske konferencer, at vi i højere grad får direkte handelsforbindelser, ikke så meget via andre, eventuelt i form af oprettelse af et dansk handelskammer i Østtyskland. Jeg tror i det hele taget, det var nyttigt, om man under en eller anden form kunne finde frem til et dansk-østtysk fællesudvalg med repræsentanter ikke blot for produktions- og eksportinteresser, men også for de offentlige myndigheder i de to lande.

Der har i dag været talt meget om afspænding, dels via NATO, dels via tosidede muligheder — vi vil jo sikkert de fleste af os sige: helst begge de muligheder, der kan være. Jeg vil gerne her spørge: hvilken skæbne fik det forslag om en dialog mellem NATO og Warszawapagtens lande, som blev fremsat fra dansk side? Sker der noget videre, forfølger man det, prøver man ligesom at presse det frem og virkelig opnå en direkte kontakt imellem NATO og Warszawapagten?

Vi er en hel del, der i disse år bliver stillet over for det spørgsmål, om vi ikke vil tage vores stilling til NATO op til revision, og jeg vil da gerne sige, at jeg er altid parat til at revidere synspunkter, undersøge, om de stadig væk kan holde; men jeg vil også gerne have lov at fremhæve, at hvis der skal blive tale om en ændring i vort syn på NATO, så er det i hvert tilfælde en absolut betingelse, at der sker en ændring i hele NATOs virkemåde, sådan at det, der før var en frontstilling, bliver en vej til at bygge bro mellem øst og vest.

Jeg tror, at det også her ville være nyttigt, om man fandt frem til et dansk udvalg